32232.

ПЛАСТУН „SKAUT“

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЂ МОЛОДЕЖИ.

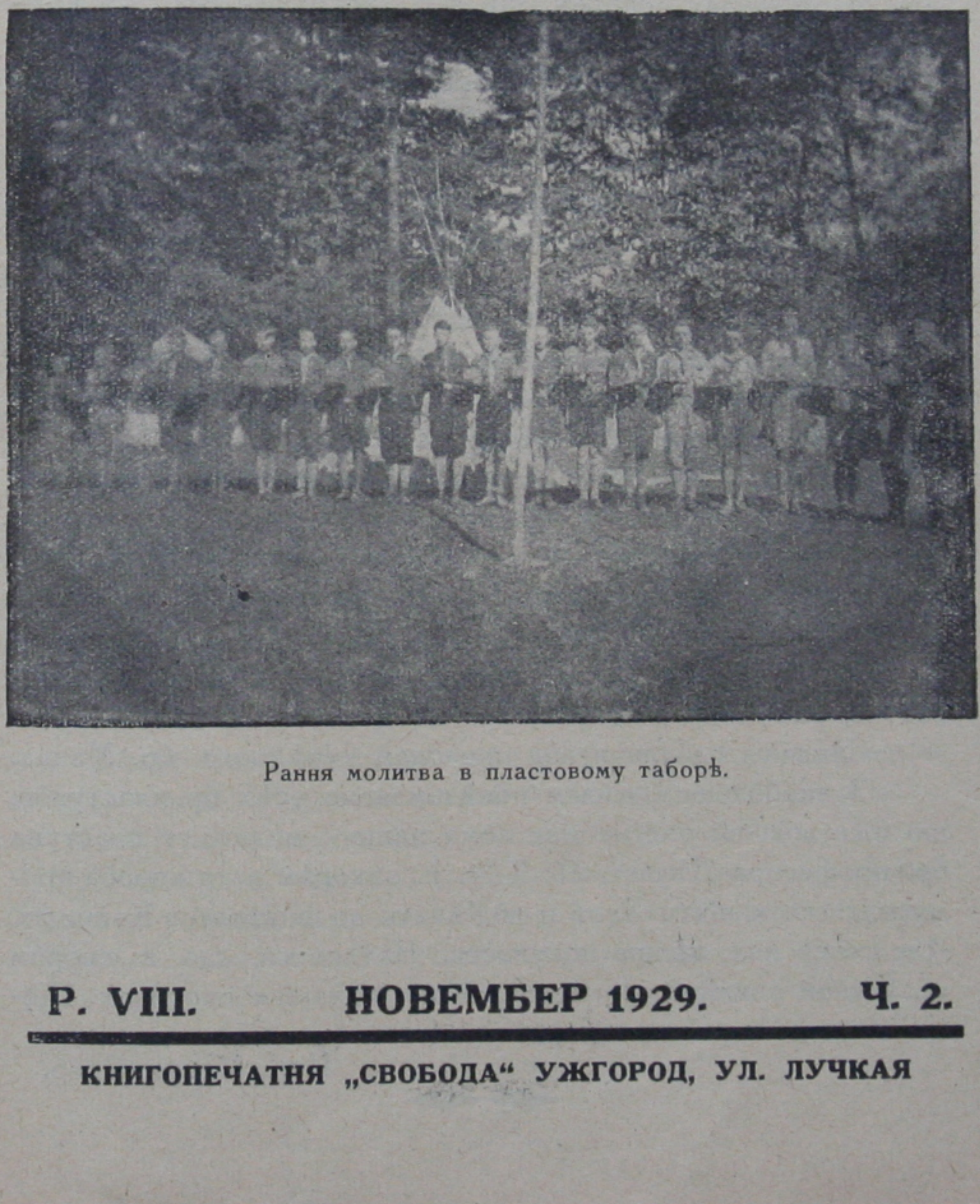

Рання молитва в пластовому таборѣ.

Р. VIII. НОВЕМБЕР 1929. Ч. 2.

КНИГОПЕЧАТНЯ „СВОБОДА“ УЖГОРОД, УЛ. ЛУЧКАЯ

»ПЛАСТУН« часопис руських вôддѣлôв Союза Пластунôв Пôдкарпатскоѣ Руси. — Редаґує: Редакційна колеґія. — »Пластун« выходить кôнцем кождого мѣсяця кромѣ мѣсяцѣв юлія и авґуста, найменше вôсѣм разôв до рока. — Предплатне для пластунôв: 4 Кч за цѣлый рôчник; поодиноке число 50 гел. Для непластунôв предплатне за цѣлый рôчник: 8 Кч, поодиноке число: 1 Кч.

Администрація: *Іван Роман*, Ужгород. Пôдкарп. Банк.
Отвѣчальный редактор: *Юліян Ревай*, Ужгород.

Сходины в Хустѣ.

Як в инших оддѣлах, так и в Хустѣ одбуваються кождого мѣсяця раз загальнѣ сходины усѣх гурткôв,

Вôд 1. IX. с. р. припали третѣ сходины на день 10. XI. 1929. Сходины одбулися в найбôльшôм порядку. При входѣ курѣнного в залю всѣ пластуны стояли в позорѣ. Присутных було 25 пластунôв. Програма мала 7 отсих точок:

1. Проспѣвано молитву »Царю небесный« а потôм пластовый гимн.

2, Курѣнный передав привѣт из Кошиць вôд бр. проф. Дѣдика, бр. Штефуцы (бувшого курѣнного) и вôд. бр. Бѣлея.

3. Прочитано змѣст твору »Соняшный Промѣнь« Бориса Грѣнченка; прочитав бр. Мадяр уч. VIII. кл.

4. Стих »Окулярѣ« Ст. Руданьского, декламував молодый пластун бр. Федорка, уч. III. кл.

5. Про село Золотарево выкладав ст. пластун бр. Сливка.

6. Историчный выклад »Про козаччину« мав .бр. проф. Др. Гупаловский.

7. Обговореня рѣжных пластовых справ (каса, про поведеня, напоминаня и инш.)

Сходины одбулися пôд проводом курѣнного бр. Мацка.

З найбôльшим жалем повѣдомляємо усѣх бр. пластунôв, що вже довший час не має дома нашого милого ст. пластуна бр. професора Дѣдика. 16. X. с. р. захорѣв и та хороба примусила єго лишити Хуст и вôд'ѣхати до шпиталю в Кошицях. Але тепер вже лѣпше почуваєся. Надѣємося, що в скорôм часѣ знов увидимо єго межи собою на наших сходинах. Желаємо єму скорого выздоровленя!

Кур. *Мацко*, Скоб.

М. Вайда, провідник 33. пл. відд.

В десяту річницю освободження Підкарпаття.

БІБЛІОТЕКА ... ІМ. ШЕВЧЕНКА

Борітеся — поборете:
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!
— — — — — — — — — —
В своїй хаті своя правда
І сила і воля!

Т. Шевченко.

Ось вже десять років минуло від часу, як освободилася наша рідна земля — наше Підкарпаття. Десять літ минуло, як ми стали жити вільним житєм.

Нині гляньмо в зад, браття, і запитаймо самі себе — що ми зробили у тім минувшім часі? Як ми працювали? І скажіть самі собі, чи може це так дальше іти?!

Цілий минувший час — минувше десятьлітє — було тільки ваганням! Багато з нас обходило всі ті річи, які відносяться, служать для розвою нашої рідної країни. Панувала давно байдужність — байдужо дивиться багато братів а особенно сестер на всі просвітні праці й нині.

Самі бачимо наші відносини в минувшім десятьлітю, нині час роздумати про наші обставини і відносини, нинішні і будучі. Наш нарід, який не так ще давно був під пануванєм чужої нації, набрався якось злого духу — обірваний всіх прав, не мав можливости розвиватися. І теперь, коли став вільним — його очи і мозок все ще обвиті павутиною, старим пригнобленєм і байдужністю. Він ще й нині не може зрозуміти, або дуже трудно розуміє вартість і ціль просвіти. Наш нарід має ту велику хвороту, що любить обходити все те, що служилоб для єго освіти.

Гляньмо лиш, браття, на инші народи а хоч би на близьких сусідів, братів чехів, яка в них праця, який всесторонний поступ. І дивно нам, таж ми теж стали вільними, — а чому ми зістали так в заді, а вони поступили вперед?!

Отже браття і сестри! І нам по приміру инших меншин і більших народів працювати і працювати! Нашою задачою є піти на зустріч нашому рідному народу, імити єго за руку і не жаліючи труду, вивести єго на певний битий шлях — волі, слави і свободи!

Головно велику увагу маємо звернути на нашу селянську молодь, єї охоронити від зарази тої вище наведеної хвороти. Бож відомо, що яка молодь, такий буде й народ!

Отже виходячи з цего, стараймося о виховання своїх братів. Навчім їх того, чого конечно потрібно для життя, щоб стати сильними та свідомими людьми, щоб вони всі виростали на свідомих, характерних і розумних людий, щоби вміли пошанувати свою рідну, милозвучну мову, свою пісню й віру та щоб стали гордощами своєї нації.

В нас, на нашому Підкарпаттю, бракує освіти, щоб витворилося почуття власного достоїнства, характерність і сила волі, шоб кождий був гордий, що він є сином великого та славного народу. Нам потрібно чистим, щирим серцем полюбити всіх своїх простих братів, своїх селян, весь свій милий рідний народ.

Показати їм світло правдивої науки, розяснити їм: хто ми і чиї сини? Не жахаймося перешкоди і праці, перед кождим хай стоять ті великі слова нашого батька Т. Шевченка: »В своїй хаті своя правда і сила і воля.«

Знайте, братя, що лиш боротись за поступ, щастя і волю — значить жити!

Працюймо в тому напрямі, щоб добути як найбільше добрих і всесторонно корисних відомостей, щоб так послужити своему народу!

Любім правду — і терпім за неї!

Всю свою працю посвячуймо загальному добру, твердо тримаймося вселюдських ідеалів і цей стяг несім високо!

Будуймо сильну і витревалу основу нашого рідного національного життя.

Борімося проти всяких заходів темноти, а головно ворожо ставмося проти тих, які і на далі хотілиб наш народ бачити темним, покірним, гнучким і щоб лизав ту лабу, яка єго бє.

Маймо на увазі, братя, що нашій нації ніщо не прийде задармо, що нам ніякої ласки ні від кого не надіятися. Наше всесторонно хосенне добро буде тільки те, що здобудемо собі своїми власними силами і ми в ті свої сили мусимо вірити.

Вже час нам встати, потрібно нам рухатися, жити, бо життя одного народу залежить від єго діяльности на просвітнім полі.

Починаймо, братя і сестри, здорово думати, ширім свою свідомість, збільшуймо силу духа, витревалости, спосібности і смілости в самих ообі — і так, братя і сестри, *ідім в перед!*

Полонинський Струмочок:

ЦЕ СОН, АБО ДѢЙСНО̂СТЬ?

7. VII. 1929.

Це сон, або дѣйсно̂сть? Не знаю!
Перед мною хатка убога
В задумѣ над рѣчку схилилася,
А я стою коло порога.

У хатѣ безмежный потемок,
Неначе три ночи до купы.
И тихо, так тихо мов в усѣ,
Нѣ шуму, нѣ стуку не чути.

Аж ось изза хмары густоѣ
Маленька зо̂рничка устала
И в темну убогу хатину
Блѣденький промѣнчик по̂слала.

Я глянув до хаты и охнув!
На долѣвцѣ коло порога
Холодна, обдерта у крови,
Лежить якась мати небога.

На грудях вороны и совы
Склонилися та тихо дрѣмають,
А раны, щоб свѣжѣ все були,
Що хвилѣ знову роздирають.

По̂д боком дѣточок громадка.
Заснули твердым сном, не чують,
Що матѣр ѣх ро̂дну несытѣ
Без серця на кусняѣ шматують.

Ѣм любо та солодко сниться,
Не знають нѣ горя, нѣ втомы,
Бо грѣють холоднѣ нôжечки
У теплôй материнôй крови.

И булиб маленькѣ тѣ дѣти
Ще довго у крови валялись,
Та голос могучий десь взявся,
Як вдарив, аж стѣны здрôгнулись.

»Вставайте! Нещастя велике
Стрѣнуло матусеньку вашу!
Ратуйте, ратуйте, бо врагˆи
Ѣй вырве и серце й душу!«

Пôднялись маленькіѣ дѣти
И взялись до дѣла святого.
Боролись змагались що силы,
Щоб збутися врога злого.

Та були мѣж ними й такіѣ,
Що далѣ лежали мов пянѣ.
Ѣм снилось богатство, роскошѣ,
Музики тай конѣ сѣдланѣ.

И знову зôрничка маленька
Сховалась за хмару густую.
Я глянув навколо — порожно.
Це сон, або дѣйснôсть? Не знаю.

Юрій Король, Ужгород.

Кого мож назвати найдавнѣйшим руським пластуном?

В попереднôм числѣ часопису »Пластун« появилася интересна загадка на тему: »Кого мож назвати найдавнѣйшим

руським пластуном?« яка мене зацѣкавила и тому пару словами вôдповѣм на цю тему.

В нашôй найдавнѣйшôм лѣтописѣ описуєся малого хлопця, котрый выратував Киѣв. Короткий змѣст цего уступа є слѣдуючий:

В X-ôм вôцѣ пôдчас панованнѣ Святослава напали на Киѣв Пепенѣги. Святослав був в Болгарiѣ, а в Киѣвѣ була єго мамка Ольга з внуками. Печенѣги облягли Киѣв, в Киѣвѣ зачали люде голодувати. На другôй сторонѣ Днѣпра находилася одна часть руського вôйська, але з Киѣва не мôг нѣхто выйти, щобы покликати то вôйско на помôч.

Аж ось найшовся мѣж Киѣвлянами один хлопець (отрок), котрый рѣшився перейти через вôйско Печенѣгôв и переправитися через Днѣпро, щобы покликати помôч. Сей хлопець переодягнувся по печенѣжському, узяв водила и переходячи помѣж Печенѣгами пытався що хвилѣ по печенѣжськи, чи не бачили його коня? Йому вôдповѣдали, що нѣ и вôн ишов пытаючи далѣ. Так дôйшов до Днѣпра, скочив в воду й зачав плысти на другôй бôк. Зобачивши те, зачали Печенѣги його переслѣдувати, но не вдѣяли йому нѣчого. Щасливо дôстався вôн до своих и переповѣв ѣм, що конечно мусять освободити Киѣв. Тѣ другого дня рано напали на Печенѣгôв и прогнали их. Так причинився малый хлопець до освободженя Киѣва вôд ворогôв.

Сего малого »отрока« й можемо назвати першим руським пластуном. Правда, пласту не знали єще в десятому вѣцѣ на Руси, але дѣло того малого хлопця було в нинѣшному розумѣню — пластове.

Пôдчас великоѣ небезпеки, що грозила його отчинѣ, рѣшаєся вôн скоро переправитися на другу сторону и тым захоронити милу отчину?! Чи вже це не пригадує нам одважный характер пластуна? Свôй плян выконує вôн, добре обдумавши. Щоб його добро выконати, вôн вже мусѣв умѣти говорити по печенѣжськи тай мусѣв умѣти добре плывати, коли важився переплысти Днѣпро коло Киѣва. Чи й це не пригадує нам доброго пластуна? (Наука чужих мов и спорт). Є вôн и гôдным сыном своєѣ отчины и вѣрным сыном свого народу, бо за цей нарôд и за свою отчину вôн готов и життя вôддати!

На жаль не знаємо имени того, котрого можемо назвати

першим руським пластуном, але його дѣло не згине в нашôй памяти!

Колиб хто з наших пластунôв змалював дотепно цего першого руського пластуна, то редакція »Пластуна« радо помѣстить илюстрацію.

Редакція.

Звѣт дѣяльности 1. и 35. пл. курѣнѣв в Ужгородѣ за 1928—29. шк. рôк.

На початку рока записалося майже всѣ пластуны, якѣ були в минулому роцѣ и вступило 29 новых членôв. Разом на початку року було 143 членôв, з того 1. пл. курѣнь чис-лив 27 членôв, 35. хлоп. курѣнь 66 членôв, и 1. вовченят 28 чл. Протягом року выключено кôлькох пластунôв з пласту за неточне сповнюваня обовязкôв, а при кôнци року рôжнѣ люде вôд нашого пласту вôдтягнули деяких пластунôв до новоорґанизуючого пласту, обѣцяючи им даром конѣ, поѣздку до Юґославіѣ и т. д. так що число членôв трохи зменшилося. Вôдôйшли головно тѣ пластуны, якѣ були або мало здатнѣ до пластовоѣ працѣ, або не були зовсѣм активными и навѣть шкôдливыми членами, так що на сему наш пласт тôлько зискав.

З кôнцем року був слѣдуючий стан: всѣх членôв 121, перший курѣнь им. Корятовича мав 25 членôв. 35. хлоп. курѣнь 41 членôв и вовченят 30. Страчено 22 членôв. Кождый курѣнь працював самостôйно, мав свою команду, єго провôдники и команды пôдлягали звязковому, яким як и в попередных роках, був проф. Л. Бачинський.

I. Курѣнь.

Курѣным I. курѣня був в першому пôвроку М. Лелекач, в другому В. Федак. Курѣным 35. курѣня був М. Горняк. Вовченят провадила сестра Устяновичева.

Працю проваджено головно по гуртках. Спôльно выступали в рôжных академіях або в збôрках, чи концертах на користь рѣжных благодѣйных установ.

Подрôбнѣйша праця по курѣнях представлялася так:

1. курѣнь хлоп. мав 3 гуртки. Лев мав 23 сходины, Олень 12, Орел 10. Разом 45 сход. Загальных (курѣных) сходин 4. Прогульок мав 3. З них одну на Моравію, де оглядали

печеру на Мацосѣ. Испытôв мають: 2 пл. испыт 9 чл., 1 пл. исп. 19 чл. Присягу зложило 21 чл. Фаховых испытôв маѥ 16 пластунôв. При курѣнѣ оснувано рôжнѣ гуртки, як фотоґрафічный, де кожный член мав можливôсть користуватися темною, добре зарядженою камерою и комплектôм потрѣбных хемикалій. Меньше досвѣдченѣ аматоры дôставали порады. Спортовый гурт. дѣяльно участвував в рѣжных змаганях и при останих змаганях мѣж рѣжными національными курѣнями Ужгорода принѣс повну побѣду. Закуплено за 160 Кч.

Скавтмайстер
бр. Леонид Бачинський
орґанизатор пласту на Пôдкарпатскôй Руси и довголѣтный спôвробôтник »Пластуна.«

Драматичный гурток пôд проводом ст. пл. Бѣличенка дав представленя 16. XII. 28. в день Миколая, з роздачею подарункôв.

Музикальный гурток пôд проводом пл. Шерегія (Орѣшка) дуже гарно зорґанизувався, числив 12 членôв и кôлька разôв выступав на пластовых вечѣрках и публично на рôжнѣ благодѣйнѣ цѣли.

Гурток самообразованя пôд проводом скав. Бачинського поширив свою дѣяльнôсть у читаню рефератôв з обсягу при-

родознавства. Пластуны прочитали 9 рефератôв. Од дня 2. II. орґанизовано курс есперанто, на який ходило 14 членôв разом з 35 курѣнем. Курс провадив проф. М. Велигорський.

Дуже часто выступали пластуны публично и помогали рôжным культурным и гуманітарным орґанизаціям як впорядчики, або продукувалися своим выступом будьто як пооди-нокѣ члены, будьто як гуртки.

Важнѣйшѣ выступы були:

6. X. 1928 стрѣчали и опѣкувалися пластунами, що приѣхали до Ужгорода з Мукачева, Берегова. Тогож дня выступав пл. Пихонський з деклямаціею: »Перший великдень на волѣ« И. Франка на концертѣ в день вôдкрыття »Народного Дому« в Ужгородѣ.

7. X. 1928. Несли почесну сторожу на архієрейськôй службѣ Божôй в катедральнôй церкви. Тогож дня брали дѣяльну участь а организаціѣ походу при вôдкрыттю »Народного Дому« в Ужгородѣ.

28. X. 1928. брали пластуны участь в державному святѣ. В походѣ, який уряджувала 12 дивізія, ишло 50 пластунôв.

Ишли в походѣ и несли сторожу при вôдкрыттю памятника презид. Т. Г. Масарикови в Ужгородѣ.

8. X. Несли почесну сторожу при зѣздѣ Товариства Педаґоґичного в Ужгородѣ.

Много разôв дѣяльнѣйшѣ члены брали участь в нарадах Окружноѣ пл. старшины.

10 II. 1929. Курѣнь святочно святкував 6 лѣтній ювилей свого існованя. В програму входили: вступне слово, хоровый спѣв, декламація, оркестра, реферат про табор пл. Дикого, соловый спѣв, скіоптикон таборовых образкôв и пл. гимн в супроводѣ оркестра. На сему святѣ удѣлила пл. Лелекачу. Демяновичу и Шереґію Окружна пл. команда першу пл. нагороду.

15. II 1929. урядили концертовый вечѣрок для дѣв. семинаріѣ, який пройшов з добрым успѣхом.

10. III. 1929, святковано рôчницю смерти Т. Шевченка добôрным концертом из спѣвами, оркестрою, рефератом и гутѣркою.

3. III. Оркестра выступала в салѣ жупаната на концертѣ в користь Чсл. матерей и немовлят.

23. III. уряджено вечѣрку з нагоды дня ангела скам. Л. Бачинського, опѣкуна курѣня.

17. III. участь оркестры и пл. Штефана в національному танцю на концертѣ в користь Руськоѣ народноѣ кухнѣ в Ужгородѣ.

10. III. выступила оркестра на концертѣ в користь Масариковоѣ лїги боротьбы з туберкулозою.

Библіотека курѣня має 780 книжок. Выпозичено 149 книжок.

В пластовôй крамничцѣ можна було дôстати пластовый одностроѣй и богато членôв з того скористало. Продано рѣчей на 1500 зч (для всѣх курѣнѣв гимназіѣ).

В таборѣ в Ставному, який уряджено без жадных пôдпор, було 13 пл. Таборовано три тыждн҃. В таборѣ уряджено »Лѣсове свято« из змаганями. Кромѣ того був и вандрôвный табор в горы, де ґрупа пластунôв зробила 230 км. Утриманя табору в Ставному коштовало 2650 кч.

Пластова каса має 975 кч.

На зѣзд пластунôв Моравіѣ выѣхало з 1 курѣня 7 пл., якѣ заслужили признання жупного начальника Моравіѣ и дôстали памятный албом за своѣ выступы з бôльше як 100 пôдписами найвызначнѣщих пл. робôтникôв. На выставу сучасноѣ культуры в Брнѣ выслали пластуны 10 выробôв.

Всѣ члены передплачували часопис »Пластун«. Выписували журналы: »Молоде життя«, »Мы молодѣ«, »Скаут Юнак«, з Праги и »Життя и знання«.

Архив, упорядкованый ст. пл. Б. Алиськевичем, має 25 чисел.

35 курѣнь.

35 пл. курѣнь орґанизувався 13. I. 29, в него входили молодшѣ клясы ґимназіѣ. Курѣнными выбрано пл. розв. М. Горняка, звязковым и опѣкуном скавм. Л. Бачинського.

Мав 5 гурткôв: 1. Тигр мав 11 сход., 2. Медвѣдь 14 сход., 3. Голуб 10 сход., 4. Ястреб 8 сход., 5. Лис 18 сход. Разом 61 сход. Прогульок мав 12. Загальних сход. курѣня 361.

1 пл. ис. 28. Присягу 19 член. 6 фаховых испытôв.

Члены 35 курѣня користувалися всѣми приладами гурткôв 1 курѣня. Приймали участь у фотогр., спортовому, драматичному гуртку. Також дуже успѣшно выступав 35 курѣнь в змаганах описаных выще. И у всѣх выступах 1 курѣня брав дѣяльну участь и молодший 35 курѣнь, крôм выступôв з оркестрою. Курѣнь урядив 12. мая змаганя мѣж гуртками в пластовых и спортовых змаганях, в околицях Ужгорода. Побѣдником выйшов гурток Тиґр.

На курсѣ есперанто приймало участь 8 пластунôв.

Звѣт

пластового табору руського вôддѣлу у Ворочовѣ вôд 1. VII.—15. VII. 1929 р.

Головна Пластова Управа з'орґанизувала у вакаціях »Загальный Пластовый Табор« всѣх націй у Ворочовѣ.

Таборуваня розложено по правôй сторонѣ рѣки Ужа за желѣзнодорожною линією на горбку. Мѣсце для загального табору не добре выбрано. Коли дошило, то шатра жидôвских пластунôв, Кадіма, находилися в болотѣ а до иньших шатер було дуже тяжко вылѣзти в гору. –

Руський вôддѣл межував з чеськословацьким вôддѣлом. Розложеня табору мало выгляд пôвкруга, який складався з 26 шатер и одного малого ганґару провôдницького по серединѣ, а высше коло керницѣ була поставлена кухня. Кождый вôддѣл мав свою окрему кухню.

Нашу кухню взôрцево выбудовав бр. Муравель таб. кухар. За його примѣром старалися поставити собѣ такѣ кухнѣ и другѣ вôддѣлы, але ѣм се не вдалось, що сильно завидѣли нашому кухареви.

Генеральным командантом загального табору був бр. Др. Ф. Середній, а руського вôддѣлу учитель бр. М. Мандзюк Галайда.

В програму нашого вôддѣлу входила пôдготôвка до пластовых испытôв и до испытôв умѣлостей. При кôнци таборуваня вôдбувалися испыты, при чôм I. пл. исп. зложило 6 пластунôв, II. исп. 2 пл., а испыт умѣлости з куховарства 2 пл. Кромѣ того зложило 12 пластунôв пластову присягу коло таборового огню. Також зроблено кôлька однодневных прогульок для спôзнаня околинь. Важнѣйшѣ прогульки були: до невичанського замку й до табору чеських Соколôв, якѣ таборували близько пôд невичанським замком, до Ужгороду на з'ѣзд молодѣ, а третя прогулька була нôчна в околичнѣ горы и лѣса. Кромѣ того вечерами були змаганя на таборовѣ ватры. Кождого вечеро якийсь вôддѣл робив таборову ватру и до нея програму. Програму могли доповняти також и другѣ вôддѣлы, яких запрошувано в гостѣ.

Стан здоровля був цѣлый час таборуваня дуже добрый. Всѣх пластунôв перебуло в таборѣ 48.

Таборова оплата выносила 4 Кч денно без пôдпоры, а з пôдпорою 6·50 Кч. За цѣле таборуваня платилося 60 Кч без пôдпоры а 97·50 Кч з пôдпорою. Бѣднѣйшѣ пластуны були и по зниженôй оплатѣ, або и цѣлком даром.

Харчѣ закуповувано на цѣлый табор разом, а кождый вôддѣл выбирав собѣ на свою контову книжочку з центрального магазину, а на кôнци таборуваня зчислювалось и выплачувалось разом.

Харчуваня не було зле, дôставали ѣсти 4-разы денно.

З гостей навщивило табор 116 осôб, з яких треба згадати бр. краєвого Президента Розсипаля, бр. скавтм. Л. Бачинського, бр. реф. руських вôддѣлôв Ю. Ревая, губернатора А. Бескида, бр. бр. старших пластунôв з I. инструкторського табору в Лигах, 12 нѣмецьких пластунôв и чеських соколôв.

Вôдносно дисциплины, то не була она аж так вôдповѣдна. Подекотрѣ вôддѣлы звертали дуже малу вагу на дисциплину. Кромѣ того дуже слабо стояла справа з одностроями, не всѣ ѣх мали, ало як мали — то не повный.

Вас Мірявець,
за команданта.

Залѣзняк, пл. 1. к.

Сходины в память Йосифа Пешека в Ужгородѣ.

10-го новембра с. р. пл. Залѣзняк читав реферат про Йосифа Пешека. Слухачѣв було около 40. Сходины вôдбулися в физичнôй салѣ в держ. реал. гимназиѣ в Ужгородѣ о 9-ôй годинѣ поред полуднем.

Прелеґент розповѣв коротко про студиѣ, учительську, та инспекторську дѣяльнôсть Пешка в Чехах. Дальше представив його дѣяльнôсть на Вôдкарпатю, а щобы лекше порозумѣти трудности, з котрыми боровся Пешек, змалював прелеґент стан шкôльництва на Вôдкарп. Руси перед выступленем Пешека на службу и по його смерти. Дальше сказав и то, що був великим прихильником пласту и закôнчив свôй реферат тым, що по його смерти заложено два фонды имени Пешека.

При зготовленю реферату прелеґент черпав матеріял з таких статей: Йосиф Пешіна »Йосиф Пешек,« Северин Бочек »Й. Пешек на Вôдкарпатскôй Руси,« Ю. Ревай »Фонды имени Й. Пешека« и з власных переживань.

Загальнѣ зборы в Береговѣ.

Короткий вытяг з протоколу загальных зборôв 8. Курѣня в Береговѣ, котрѣ вôдбулися 22. вересня 1929 р.

8. Береговський курѣнь має 69 пластунôв.

Выбрано нову курѣнну старшину, в склад якоѣ входять:

Курѣнный: Петро Беден, ученик VII. кл.
Суддя: Євген Горват, ученик VIII. кл.
Писар: Иван Кошан, ученик VII. кл.
Скарбник: Михайло Маляр, ученик VII. кл.
Бібліотекар: Александер Горват, ученик VII. кл.
Домôвкар: Василь Романчук, ученик VI. кл. — Провôдником є проф. К. Заклинський.

Останок в касѣ кôнцем шк. року 1928/29 1154·20 Кч.

Петро Бедей, курѣнный. Скоб! **Иван Кошан,** кур. писар

З листôв до редакцiѣ.

I.

Женева, 12. X. 1929.

Хвальнôй Редакцiѣ
»Пластуна«
в Ужгородѣ.

З великим жалем мусѣв я, проти своєѣ волѣ, покинути Пôдкарпатя и выѣхати заграницю, а з тым и выступити з редакцiйноѣ колегiѣ нашого »Пластуна,« де працював вôд 1923. року.

Отсею дорогою прощаюся из всѣми членами Редакцiѣ, з вôдповѣдальным редактором, всѣми спôвробôтникам и читачами нашого пластового часопису.

Бажаю всѣм всего найкращого, успѣху в працѣ, вдоволеня, поширеня часопису, а головно удержаня народного напрямку та бадьорого пластового духу, як конечного успѣху в боротьбѣ за нашѣ идеѣ.

З пластовым привѣтом Скоб!

Вам всѣм вôдданый скавм.:

Л. Бачинський.

II.

Вôд одного из старших пластунôв дôстала редакцiя лист, в якôм нарѣкає, що деякѣ пластуны, що покôнчили школы, перестали займатися пластом. З листу мѣстимо поклик до старших пластунôв.

Моѣ любѣ братя пластуны и сестры пластунки абсольвенты! Вы вже покôнчили школы, стали своѣми панами. Що Вы робите? Де Вы поховалися? Чи Вы є пластунами(ками) далѣ? Чи Вы поширяєте наш »Пласт« и ширите пластову идею? Чи належите до тых курѣнѣв, котрѣ є в тôм мѣстѣ, де Вы опинилися? А може то заложили вы новѣ курѣнѣ?

Чи може Вы були пластунами(ками) лише в школѣ, щобы мати протекцію в пана професора? Коли так, то сором Вам! Коли Вы були пластунами з идеѣ, то Вы не повиннѣ цю гарну идею так скоро забути! Вы повиннѣ остати пластунами на все и де Вы опинилися по окôнченю школы на посадѣ, там повиннѣ зараз приголоситися до курѣня старших пластунôв, а коли такого нема, то постаратися його заложити, а також помагати молодшим пластунам вести их курѣнѣ. По заложеню Вы повиннѣ негайно написати до одинокоѣ нашоѣ ґазетки »Пластуна,« щобы мы знали, де Вы є и що у Вас робиться. Я з нетерпеливостю чекаю, хто з Вас буде перший, котрый напише як добре його новоосновaный Курѣнь розвивається!

З пластовым поздоровленєм Скоб Ваш брат

Р. Крук,
ст. пл. розвôдчик.

III.

Другий старший пластун пише:

Всѣм пôдкарпаторуським пластунам!

Мы старшѣ пластуны повиннѣ звернути увагу на пластову дѣяльнôсть на Пôдкарпатю. Працюймо всѣми силами, закликаймо до працѣ всѣх пластунôв! Пишѣть до »Пластуна,« щоб вôн мôг частѣйше выходити, бо вôн є одиноким посередником, який запôзнає всѣх членôв пластовоѣ орґанизаціѣ из працею одиниць и курѣнѣв. Пишѣть про все, що у вас робиться, щоб про вас люде знали и поза вашим селом та мѣстом! Скоб! Ваш

М. П. Блеск.

Лист

до Братôв Пластунôв и Сестер Пластунок!

Вакаціѣ, на якѣ мы так довго — бо аж цѣлых 10 мѣсяцѣв — чекали. вже давно минули и мы були примушенѣ покинути нашѣ рôднесенькѣ, веселѣ, гарнѣ зеленѣ села, любу природу, чистый воздух та йти до запорошеного мѣста, до школы. Ба навѣть вже давно зачалась правдива наука.

А що є з нашою пластовою працею?

Правда, школа перша, але мы мусимо працювати и поза школою. Мы мусимо працювати в пластѣ так само, як минувшого року, ба навѣть ще лѣпше. Школа не може нам всего

дати и тому всѣ спѣшѣм пôд пластовый прапор, щобы в пластѣ научитися того, чого не можемо научитися в школѣ. Берѣмось до працѣ всѣми силами, вѣрмо в своѣ силы, тодѣ и успѣх запевненый!

Памятаймо, що »Праця єдина з неволи нас вирве!« (Борис Грінченко).

1. Скликайте сходни та выбирайте нову старшину, коли ще не выбрали.

2, Приєднуйте новых членôв. Коли приєднаєте 5—10, то робѣть окремый гурток новикôв и назначуйте йому доброго гурткового инструктора, котрый тых новикôв приготовив бы до испыту на окремых гурткових сходинах.

3. Старшѣ пластуны(ки), котрѣ вже мають перший або другий пластовый испыт, приготовляйтеся та здавайте дальшѣ испыты. Розумѣєся, що до кождого испыту повиннѣ приготовлятися на окремых сходинах. Сходины старайтеся все вести так, щобы на них пластуны(ки) не... заспали. Сходины можуть буди довгѣ, однак програма мусить бути така, щобы всѣх цѣкавила. Одначе нѣколи не довшѣ одноѣ годины. Головне щобы инструктор, котрый веде сходины, добре приготовився абы пôдчас веденых ним сходин не мусѣв шукати по книжцѣ.

4. Робѣть бодай два разы мѣсячно курѣннѣ сходини з богатою програмою. Напримѣр: короткий вôдчит, деклямація, спѣв, гра на скрипках и т. д. Запрошуйте на тѣ сходины своѣх родичѣв та знакомых. Таким способом придбаєте собѣ багато новых членôв и прихильникôв.

5. Приготовляйте публичнѣ выступы, примѣром: давайте выставу, концерт або вечерницѣ, щобы таким способом придбати собѣ кôлька корон и показати людям, що пластуны можуть зробити. Розумѣеся, що то мусить бути добре приготовлено, щобы не принести пластови сорому.

6. Переведѣть негайно реґистрацію новых членôв, а також обновѣть реґистрацію старших членôв на 1930 рôк. (Як перевести реґистрацію було подано в числѣ 3. VII. рôчника »Пластуна«).

Реґистрація одного пластуна коштує Кч 5·— до 10 рокôв, для старших Кч 7·—. Коли має леґитимацію, то о 1.— Кч дешевше, а для провôдника и звязкового о 3 Кч дороще. Леґитимація є добра лише на 3 роки. Реґистрацiѣ треба посылати на руки орґанизаційного референта.

Надѣюся, що всьо так зробите як я Вам пишу и остаю з пластовым поздоровленням.

Скоб

орґанизаційно-економичный референт.

ЧАСТЬ УРЯДОВА

Тому що за септемдер и октобер выдали мы тôлько одно чисˊло, выдамо за декабер подвôйне чисˊло, до котрого просимо вже надсилати матеріялы.

Обѣжник чис. 2. орг.

Орґанизаційный референт задумав зробити поименну статистику пластунôв вôд основання пласту на Пôдкарпаттю. До того потребує поименный список всѣх пластунôв Пôдкарпаття. З огляду на те, що вôн сам того зробити не може, дозволяє собѣ просити бр. Курѣнных, щобы они йому допомогли в тôй працѣ и то таким способом, щобы кождый Курѣнный зробив список бувших и теперѣшных пластунôв свого Курѣня, а в будучности щобы кожду змѣну голосив орґан. реф. В списку треба подати: имя и назву пластуна, рôк народженя, рôк вступленя до пласту, рôк и причину выступленя (був выкинутый, сам выступив, покинув школу, перейшов до Курѣння ч.....) а по можливости и теперѣшне його заняття и точну адресу. Той список цредложити як найскорше.

Список мав бы выглядати так:

Спис пласунôв курѣня ч.....

в .....

ч. п.	имя и назва	дата народ.	дата вступл.	дата виступл.	примѣтка
1.	Иван Гарбуз	5. X. 1910.	6. IX. 1924.	30. VI. 1929.	Здав матуру и є в Празѣ на Унив. и чл. 3. Кур. ст. пл.

Орґанизаційный референт.

Обѣжник чис. 3. орг.

Отсим взываю бр. курѣнных тых курѣнѣв, котрѣ мають власну бібліотеку, щобы переглянули курѣнну бібліотеку и ствердили, якѣ числа »Молодого Життя« и »Ми Молоді«

роч. VII., VIII. и IX. им хиблять и негайно повѣдомили орґан. референта, щобы им выслав бракуючѣ числа. Орґанизаційный рефер. має кôльканайцять зайвых чисел и буде их высилати — поки выстане — дѣяльным курѣням для доповненя рôчника. Курѣнѣ, котрѣ мають повнѣ рôчники, повиннѣ их дати переплести.

Орґанизаційный референт.

Фотоґрафичный курс.

В ужгородскôм курѣни имени Корятовича вôдбуваєся фотоґрафичный курс. Хто хотѣб бы ходити, най зґолоситься до курѣнного (бр. Федака). Ведучѣ: Кульчицький Иван, Заринюк Юлій.

Забавы.

(Із »Vatr-ы« p. V. ч. 1.).

1. **Звіринець.** В кругу вожд починає: »Я був у звіринци«. Сусід з правого боку: »А що ти там бачив?« Вожд: »Я видів вовка«. Сусід (все далі і далі на право): »А я був також у звіринци«. Вождь: »Що там бачив?« Сусід: »Вовка і льва«. І т. д. 3-тий сусід: »Вовка, льва і лисицю«; 4-тий: »Вовка, льва, лисицю і носорога«, і т. д., і т. д.: Вовка, льва, лисицю, носорога, козу, бика, слона, пса, корову, верблюда — аж до безконечности. Кожный повинен повторити те, що попередній сказав, а ще додати від себе одно звіря. Хто зробить помилку, платить фант. Виграє, хто має найменьше фантів. Фанти викуплюються звісним способом.

2. **Біограф.** Два гуртки змагаються в мімічній грі. Грають сцену, яку самі видумали. Тричленне жюрі судить, який гурток кращу сцену видумав і краще відограв. Розуміється, що грають без слів, тільки мімікою. Хто боїться, що не витримає без слова — лишить язик дома!

3. **Живі ляльки.** Кількох пластунів відограє ляльочну забаву, імітуючи голос і рухи руками та ногами. Може то бути якийсь відривок із ляльочного театру. Тільки присутних прошу себе заасекурувати на випадок смерти, бо при грі багато сміху.

Переклав: **М. П. Блеск.**

Переписка редакцієѣ.

Усѣх, що дописують, просимо писати тôлько на однôй сторонѣ, читко и выразно. Головно просимо о статѣ про пластове житя, щобы »Пластун« був вѣрным зеркалом пластового житя на П. Р. Радо будемо мѣстити и образки, оповѣданя з пластового-таборового житя, писанѣ коротко и дотепно. Звертаємо увагу, що в попередному числѣ був оголошеный конкурс на веселе оповѣданя з пластового житя.

М. П. Блеск. Найлѣпше пôдписувати статѣ *повным* именем, абы кождый знав, хто стоить за думками высказаными в статѣ. А вже не має цѣли, часто змѣняти свôй псевдоним. Це вводить тôлько дисорієнтацію и плутаниву та не свѣдчить про одвагу пластуна. Вѣрш требаб переробити, змалювати, чому саме в таборѣ є весело.

Грôзный вартовый. Хто выступає публично, або хоче выступати публично, най буде приготованый на критику. И Ты, брате, пишучи вѣршѣ, драмы та нарисы, не чекай вôдразу славы, а приготуй сѣм скôр на удары критики — справедливѣ и несправедливѣ. Автор один — а критикôв стôльки — скôльки читачѣв. Не вжеж на кождого гнѣватися? Коли хочеш довести до чого в життѣ, учися вôд тых, котрѣ выказують Твоѣ хибы, а не вôд тых, що Тебе хвалять. — В присланôй драмѣ маємо *двѣ другѣ дѣлѣ*, а то не свѣдчить, що Ты, брате, добре єѣ передумав. В слѣдуючôм числѣ дамо вже рѣшучу вôдповѣдь.

Окружна пластова старшина просить всѣх пластунôв, головно старших провôдникôв, щобы занялися збôркою чеських та инших почтовых марок и пересилали их безпосередно на адресу: Ю. Бѣлей, Ужгород. Заведеня глухонѣмых.

Увага! **Новость!** **Увага!**

Выйшов накладом »Педаґоґичного Товариства«

Мадярсько-Руський Словарь

Замовити можно у **Педагоґичного Товариства« в Ужгородѣ.** — Цѣна **60** Кч.